

Devletlerin Savaşında Bir Katliam: Hocalı

Meydan Gazetesi

26.02.2021

Azerbaycan ile Ermenistan arasında, 1992'de Dağlık Karabağ'da yaşanan savaş sırasında, 25 Şubat'ı 26 Şubat'a bağlayan gece Hocalı kasabasında resmi rakamlara göre 83'ü çocuk, 106'sı kadın olmak üzere 613 Azeri'nin yaşamını yitirdiği bir katliam gerçekleştirildi.

Ermenistan Ordusu'na bağlı güçler tarafından gerçekleştirildiği belirtilen katliamın yaşandığı Hocalı kasabası, Stepanakert (Hankendi-Az.) şehrinin 10 kilometre kuzeyinde yer alan havaalanının bulunduğu ve stratejik bir önem taşıyan bir bölgedeydi. Ermenistan kaynakları, Azerbaycan ablukası altındaki Ermenileri kurtarmak için söz konusu havaalanının ele geçirilmesinin zorunlu olduğunu savunuyorlardı. Azerbaycan'ın savı ise Hocalı'nın Aralık 1991'den itibaren Ermenistan güçlerinin ablukası altında olduğu yönünde. Yine aynı kaynaklar, Ermenistan güçlerinin söz konusu saldırıyı Rusya ordusunun 366. Motorize alayına bağlı birliklerin desteğiyle gerçekleştirildiğini belirtmişlerdi.

2008-2018 yılları arasında Ermenistan Başbakanı görevinde bulunan ve kendisi de bir Dağlık Karabağlı (Artsakh) olan Serj Sarkisyan'ın araştırmacı Thomas De Waal'a verdiği röportajdaki şu sözleri ise Dağlık Karabağ'da, 1991 yılında yıkılan SSCB sisteminden sonra halklar arasında, devletlerin dahil olduğu savaş ve katliamlar yaşandığını gösteriyor:

“Azeriler hep şunu düşündüler, Ermeniler masum insanlara el kaldırmazlar... Bunu kırmak lazımdı, öyle de oldu. O çocukların [Ermeni milisler] arasında Sumgayit'ten, Bakü'den [şiddetten] kaçanlar olduğunu da dile getirmek lazım. Hocalı'da sivil nüfus vardı. Ama füze siville askeri ayıramıyor ki, gözü yok bunun. Bir etnik temizlik vardı burada, başka türlü de olamazdı. Ama bu metodu biz yaratmadık. Onlar yarattı; Gadrut ve Şuşi bölgelerini bizim insanlarımızdan arındırmaya kalktıklarında yarattılar.”

Sarkisyan'ın sözünü ettiği Sumgayit'te, 20 Şubat 1988'de Dağlık Karabağ'ın yerel meclisinde, Sovyet Azerbaycanı'nın bir parçası olan özerk bölgenin komşu ülke Sovyet Ermenistanı'na katılmasını talep eden bir yasa kabul edildi. Bir hafta sonra ise Sumgayit'te, Ermenileri hedef alan ve üç gün süren, tecavüzlerin, cinayetlerin yaşandığı saldırılar gerçekleştirildi. Azerbaycan devleti yaşananları Taşnaksutyun Partisi'nin, Azerbaycan'ın itibarını sarsmak ve Dağlık Karabağ topraklarını talep etmek amacıyla organize ettiği iddiasındaydı.

Hocalı Katliamı'na dair Ermenistan resmi görüşünün savı da benzer şekilde. Hocalı'da katliam yaşandığı sırada Azerbaycan'ın cumhurbaşkanı olan Ayaz Muttabilbov'un Rus Nezavisimaya gazetesinde yayımlanan bir söyleşisindeki, katliamın Azerbaycan muhalefeti tarafından, darbe yapmak amacıyla organize edildiği iddiası bu savın temel dayanağını oluşturuyor. Çek gazeteci Dana Mazalova'ya verdiği mülakatta Muttabilbov, Hocalı Katliamı'nın sorumluluğunu Azerbaycan'da muhalefetteki Halk Cephesi'ne yükleyerek, katliamın kendisini iktidardan düşürmek amacıyla yapıldığını öne sürüyor.

Devletlerin iktidar sahiplerinin, kendilerini “temize çıkarmaya dönük” bu iddiaları bir tarafa, aradan geçen 29 yıla rağmen bölgede savaş ve katliam koşulları hala canlılığını koruyor. Geçtiğimiz aylarda fiilen sona eren İkinci Dağlık Karabağ Savaşı ve öncesinde yaşanan kimi çatışmalarda belki de irili ufaklı sayısız Hocalı yaşandı, yaşanıyor. Hocalı gibi katliamlar ise bugün devletlerin, yıl dönümlerinde bolca hamaset vurgusu yaptığı, milliyetçi ve militarist politikaları için kullanışlı bir araca dönüşüyor.

Anarşist Kütüphane

Meydan Gazetesi
Devletlerin Savaşında Bir Katliam: Hocalı
26.02.2021

26.02.2021 tarihinde <https://meydan1.org/2021/02/26/devletlerin-savasinda-bir-katliam-hocali/> 'den alındı.

tr.anarchistlibraries.net